2023-05-11

Jordbruksverket
Ert dnr: 5.3.16-06095/2023

Remissvar på Jordbruksverkets förslag till följande föreskrifter:

- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om skyldigheter för djurhälsopersonal, saknr D 33
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om den som utan att tillhöra djurhälsopersonalen yrkesmässigt utövar verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård samt om veterinärs tillhandahållande av läkemedel till sådana personer, saknr D 34 och
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om veterinärers ordination av läkemedel, djurhållares registrering av uppgifter samt operativa ingrepp som en djurhållare får utföra, saknr D 35

Sveriges veterinärförbund har följande synpunkter på de föreslagna föreskrifterna.

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om djurhälsopersonal, saknr D 33:

3 kap.

Eftersom kapitlet grundar sig på nuvarande 7 kap. i D 8 ser Veterinärförbundet det som mycket märkligt att man i sammanfattningen inte tar upp att man inte tagit med samtliga paragrafer i 7 kap D8. Utan att det nämns vill Jordbruksverket stryka 11 § i 7 kap. i D 8, som ju är den som reglerar veterinärens rapportering till Djursjukdata. Det tas kortfattat upp i konsekvensutredningen, men där beskrivs inte de omfattande konsekvenser som en avveckling av inrapportering av djursjukdata kommer leda till. Djursjukdata är ett verktyg för bl.a. övervakning av smittsamma djursjukdomar, tillsyn över veterinärer, djurhälsoarbete, avelsarbete, näringslivsutveckling och forskning.

Sveriges Veterinärförbund
Box 12709 • 112 94 Stockholm • Besöksadress Kungsholms Hamnplan 7
T 08-545 558 20 • Bankgiro 530-5222 • kansli@svf.se • svf.se

Även om det sedan den 1 april 2023 finns bestämmelser om att veterinärer ska lämna uppgifter om antimikrobiella läkemedel omfattar dessa uppgifter inte alla uppgifter som idag samlas in till Jordbruksverkets system djursjukdata genom veterinärernas rapportering av läkemedelsbehandlingar.

Regeringen har tidigare uttalat vikten av djursjukdata:
”Regeringen ser ett särskilt värde av djursjukdatasystemet i övervakningen av antibiotikaanvändning i syfte att minska utvecklingen och spridningen av antibiotikaresistens. Informationen i registret kan bland annat användas för framtagande av statistik, utvärdering av djurhälsofrämjande åtgärder och för att identifiera behovet av riktade insatser mot antibiotikaresistens.”[1]
Det är här viktigt att poängtera att den låga användningen av antibiotika i den svenska djurhållningen helt har sin bakgrund i ett proaktivt djurhälsoarbete. Att Jordbruksverket nu föreslår att djursjukdata nedmonteras är helt oacceptabelt och kommer försvaga djurhälsoarbetet.

I konsekvensutredningen nämns inget av dessa konsekvenser. Detta är en omfattande förändring som kraftigt kommer försämra möjligheten att följa såväl djurhälsoläge som läkemedelsförbrukning.

Veterinärförbundet motsätter sig kraftigt förslaget att inte längre ställa krav på att rapportera in användningen av läkemedel till djursjukdata. Förbundet anser att inrapportering till djursjukdata ska fortsätta som idag. Djursjukdata ger en aktuell bild av läget, men också en historisk överblick över läkemedel och djurhälsa. Jordbruksverket har tidigare lämnat förslag till Regeringskansliet för att stärka den rättsliga regleringen av djursjukdata och vi anser att fokus ska ligga på att dessa förslag hanteras av regeringen, och att dagens ordning behålls tills det har skett.
4 kap.

6 § Det är rimligt att delegeringsförfarandet uppdateras och det är positivt med exempel på enklare operativa ingrepp.

5 kap.
2 § Förbundet saknar mer omfattande krav på att ge smärtlindring i samband med operativa ingrepp, något som i många fall redan görs i praktiken.

8 kap.

2§ Veterinärförbundet anser att det inte är rimligt att på kliniker med fler än en verksam veterinär ska en veterinär utses att vara ansvarig för läkemedelsförråd och förbrukningsjournal för narkotikaklassade läkemedel. Det övergripande ansvaret bör ligga på kliniken istället för att en enskild veterinär ska stå som ansvarig.

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om den som utan att tillhöra djurhälsopersonalen yrkesmässigt utövar verksamhet inom djurens hälso- och

[1] https://www.regeringen.se/contentassets/d8e4692c769e4c0ca27e2dd42a989c69/uppdrag-att-foresla-atgarder-for-forbattrad-inrapportering-av-djursjukdata-original-regeringsbeslut.pdf

sjukvård samt om veterinärs tillhandahållande av läkemedel till sådana personer, saknr D 34:

2 kap.

8-9 §§ Veterinärförbundet föreslår att tidsbegränsningen förlängs till minst det dubbla alternativt tas bort. Den korta tidsbegränsningen som ligger i dagens förslag skapar stor och onödig stress både för personal och arbetsgivare. Förbundet kan inte nog poängtera det kritiska bemanningsläget.

Bilagor: Förbundet anser att det är bra med detaljerade kursplaner, inklusive kunskaper om hur man tränar upp sin förmåga innan man använder djur samt säker och lugn hantering, men anser att det i alla kursplaner behöver ingå krav på kunskaper om beteende, stress, smärta och hur komplikationer kan förebyggas och åtgärdas.

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om veterinärers ordination av läkemedel, djurhållares registrering av uppgifter samt operativa ingrepp som en djurhållare får utföra, saknr D 35:

2 kap.

2 § Veterinärförbundet avstyrker förslaget om att en veterinär inte längre behöver undersöka och bedöma djuret innan förskrivning av recept. Förbundet anser att kravet på klinisk undersökning ska kvarstå före ordination till djur som behandlas för sjukdom, förutom de undantag som medges för Villkorad läkemedelsanvändning och de punkter (1-6) som anges i det allmänna rådet. Det ska alltså inte bara vara ett allmänt råd. Veterinärförbundet är införstått med att nuvarande lagstiftning kan krocka med den överordnade EU-regeln om att ordination kan ske utan klinisk undersökning ifall någon annan lämplig bedömning av hälsotillståndet görs av veterinär. Vidare ser vi också en framväxande digital marknad, där rådgivning och viss förebyggande ordination sker utan ett fysiskt möte med djuren. Förbundet menar dock att kravet på klinisk undersökning ska vara ett fortsatt krav, alternativt att en ordination utan klinisk undersökning efterföljs av klinisk undersökning av veterinär. Förbundet menar att en klinisk undersökning, där djuret kan undersökas fysiskt, är av stor vikt för djurhälsa, djurvälfärd, upptäckt av smittsamma sjukdomar och korrekt användning av läkemedel. Det torde dessutom underlätta beslut och utförande av kompletterande undersökningar (blod- och vävnadsprov, bilddiagnostik, m.m). I samband med en klinisk undersökning kan även vissa ingrepp beslutas om och utföras. En klinisk undersökning minskar således risken att adekvat diagnos och prognos, diagnostik samt medicinska och kirurgiska behandlingar försenas. Eftersom det enligt konsekvensutredningen är oklart vad ”annan lämplig bedömning innebär”, så föreslår Veterinärförbundet att det bör utredas vad en annan lämplig bedömning innebär innan eventuella ändringar görs i föreskrifterna.
Vidare anser förbundet att det fortsatt ska framgå att föreskrivning av anthelminitika till häst ska vara förenat med krav på laboratorieresultat eller god kännedom om djuren.

5 § Förbundet är positivt till att det framställs tydligt att det är smalspektriga antibiotika (med penicillin som exempel) som ska vara första val vid behandling.

I sista stycket bör det förtydligas att då det gäller villkorad läkemedelsanvändning regleras detta på annat sätt (se kap 5).

9 §: Veterinärförbundet saknar användning för att stimulera mjölknedsläpp (oxytocin). Eventuellt kan det omfattas av 4 kap 3 § SFS 2019:66 (Djurskyddsförordning), men om det inte gör det behöver det listas här.

13 § I Sverige har läkemedel som innehåller altrenogest indikation brunstsynkronisering/ kontroll av brunst hos gyltor. Förbundet förvånas därför något av skrivningen i denna paragraf.

3 kap.

3§ Eftersom det redan är praxis att djur ska undersökas minst 1 gång per år för att för veterinären ska försäkra sig om att det fortfarande är befogat att ordinera läkemedel till djuret, så bör det föreskrivas som ett krav och inte som ett allmänt råd. Detta blir extra viktigt ifall det kommer att bli lättare att ordinera läkemedel utan klinisk undersökning. Veterinärförbundet anser inte att det är en veterinär uppgift att ta fram en träningsplan för hästar som inte går att sko. Vi anser att det är lämpligare att t ex en godkänd hovslagare eller en beteendevetare ansvarar för träningsplanen. Vi föreslår därför följande formulering av det allmänna rådet: *"Veterinären bör uppmana djurhållaren att träna hästen i denna typ av hantering med målet att i framtiden kunna sko hästen utan lugnande. Träningen ska baseras på inlärningsteori och ett lämpligt upplägg utformas tillsammans med person som besitter reell kompetens inom detta område."*

5 kap.

1 § Andra meningen: Bra formulerat.

3 § punkt 2: Veterinärförbundet anser att en djurhälsoplan ska ha den omfattning som krävs utifrån den djurhälsosituation som råder i besättningen, och den omfattning ViLA har. Det finns till exempel fårbesättningar som har ViLA endast under lammningsperioden.

Det allmänna rådet till 3 § bör strykas. Förbundet kan inte se att hur länge en besättning har varit aktiv ska vara en faktor som påverkar om en besättning kan erhålla villkorad läkemedel eller ej. Villkorad läkemedelsanvändnig innebär att besättningen på ett organiserat sätt kommer in i ett strategiskt djurhälsoarbete, vilket givetvis även nystartade besättningar ska ha möjlighet till. Rådet innebär även att nystartade besättningar skulle ges betydligt sämre förutsättningar för sin verksamhet, vilket inte är rimligt. Även om ett allmänt råd inte är juridiskt bindande anser förbundet att detta skickar väldigt konstiga signaler.

Allmänt råd till 4 §, sista stycket: Det behöver förtydligas vad som avses med särskilda skäl. Krav på provtagning vid terapisvikt av förstahandsval är generellt sett rimligt, men i en akut situation där provsvar inte kan inväntas bör välgrundad klinisk misstanke (symptombild, ev. historik, terapisvikt på förstahandsval) utgöra skäl nog att få sätta in behandling med andrahandsantibiotika i avvaktan på provsvar för att minska djurlidande, smittryck och produktionsförluster.

5 § Här reglereras överenskommelsen mellan veterinären och besättningen. Det framgår dock inte om/hur överenskommelsen ska uppdateras om förhållanden förändras och t.ex. de dokument som ska bifogas förändras.

6 § Veterinärförbundet ser positivt på att det går att vara en till tre veterinärer som kan förskriva läkemedel för villkorad läkemedelsanvändning till samma besättning. Vi anser dock att det i en besättning med gott hälsostatus och med besök var åttonde vecka blir något märkligt med ett krav på minst tre besök av vardera veterinär per år, här bör det räcka med ett eller två besök av den/de veterinärer som bistår den huvudansvarige. Förbundet anser också att det även i besättningar med 2 eller 3 veterinärer ska finnas möjlighet till ersättare på det sätt som beskrivs i andra stycket, eftersom det kan vara nödvändigt under semester och dylikt.

17 § Veterinärförbundet anser att digitala besök kan vara ett lämpligt alternativ hos mindre besättningar med gott hälsoläge och under säsonger där risken för sjuklighet är låg. För stora besättningar och besättningar med hög läkemedelsanvändningar ser vi dock inte att digitala besök är lämpliga för att ersätta fysiska besök. Där kan de i stället vid behov vara ett komplement för uppföljning/konsultation mellan de ordinarie besök som ska ske.

21 § Paragrafen och punkt 2 behöver förtydligas. Vid varje besök så handlar det ju om att gå igenom djurägarens dokumentation av läkemedelsanvändning för 10-20 diagnoser för ett flertal djurkategorier. I veterinärens journalföring behöver detta sammanfattas på ett lämpligt sätt och det är viktigt att det råder samsyn om och är tydligt hur det ska ske. Om djurskyddsdeklarationen kan bifogas till journalen hanteras både punkt 4 och 5.

22-24 §§ Bra med förtydligande om hur gränsvärden för ViLA mjölk ska beräknas, samt med möjlighet till undantag från gränsvärden ViLA mjölk enligt förslag.

29 § Här saknas punkten ”Samtliga för djurslaget godkända NSAID-preparat”, som ju finns med både för mjölkbesättningar och för de andra djurslagen. Förbundet utgår från att detta bara är en miss och att det korrigeras i slutversionen.

31 § punkt 2: Tiamulin ingår precis som tylosin i kategori C och är enligt Läkemedelsverkets behandlingsrekommendation ”Dosering av antibiotika till gris” (juni 2022) förstahandsval vid infektion med Brachyspira spp. Vi anser därför att tiamulin bör inkluderas i listan i punkt 2.

32 § Veterinärförbundet vill ha en betydligt tydligare riskbaserad besöksfrekvens. En besättning med 1000 suggor och mycket behandlingar behöver betydligt högre frekvens, medan det i en mindre slaktgrisbesättning med få behandlade grisar verkar väldigt onödigt med mer frekventa besök än var åttonde vecka, vilket minst åtta gånger per år innebär. Kombinationen minst var åttonde vecka och minst åtta besök per år går inte ihop. Denna kommentar gäller även 30, 34 och 37 §§,

<u>6 kap.</u>

3 §: Bra förslag.

7 kap.

Veterinärförbundet tillstyrker förtydliganden och skärpningar av vad som gäller för operativa ingrepp som en djurhållare får utföra. Förbundet vill dock uppmärksamma Jordbruksverket på det övergripande behovet av att införa krav och förtydliganden avseende bedövning och smärtlindring för de djurslag där så finns tillgängligt, och för övriga djurslag utreda hur detta kan implementeras. Exempelvis så finns ett stort behov av att finna och implementera lämpliga och praktiskt genomförbara metoder att bedöva och smärtlindra renar i samband med kastrering, något som idag innebär stress och smärta. Utöver det så bör möjligheterna till kemisk kastrering av ren undersökas. Andra exempel; Jordbruksverket bör föreskriva om krav på smärtlindring vid tillfällen som kastrering av hangrisar och spenklippning av kalvar, något som ofta redan görs i praktiken (i de fall spenklippning görs i samband med avhorning).

Bilagor: Förbundet anser att det är bra med detaljerade kursplaner, inklusive kunskaper om hur man tränar upp sin förmåga innan man använder djur samt säker och lugn hantering, men anser att det i alla kursplaner behöver ingå krav på kunskaper om beteende, stress, smärta och hur komplikationer kan förebyggas och åtgärdas.

Övrigt: Jordbruksverket planerar att ta bort kravet på godkännande av ett antal kurskategorier, såsom immobilisering, kastrering av hangrisar och ID-märkning. Förbundet tycker att Jordbruksverket i konsekvensutredningen själv anför goda argument till varför dessa slags kurser fortsatt ska godkännas, och avstyrker förslaget. Såväl kursdeltagare som myndigheter (och såklart för djurens skull) ska vara trygga med att kursernas innehåll överensstämmer med kursplaner och håller en tillräckligt hög nivå.

Synpunkterna har i huvudsak utarbetats av Veterinärförbundets Husdjurssektion, Hästsektion och Djurskyddsutskott.

Med vänliga hälsningar
Sveriges Veterinärförbund